

Justícia Social

Organ de la Unió Socialista de Catalunya

Demà farà quatre anys que vàrem proclamar la República. Ves qui ho diria!

SOCIALISTES AL PODER

Els salvadors de l'economia

Editorials

Els radicals i les Corts

Veiem, amb sorpresa gran, que d'ençà que va resoldre's la crisi amb un Govern transitori certs elements i certes publicacions de les esquerres liberals s'han entermit potser una mica massa amb aquest Govern i amb aquestes Corts. Hi ha hagut qui ha arribat a ésser tan ingenu que ha fet un grapat de matemàtiques amb els vots de la Cambra, especulant sobre hipòtesis i incògnites tan inestables com és ara la reincorporació dels socialistes al Parlament.

No ho diem — ben lluny d'això — en so de repte, ni menys amb la pretensió, que no ens escoria, d'alliçonar ningú. Però hem de suposar, en el nostre optimisme perdurable, que les esquerres — sobretot d'Espanya — van adoptar aquella actitud de mig respecte envers el Gabinet radicalment radical (i tècnic, ho oblidàvem) més aviat per carregar-se de raó una vegada més, com a simple estratègia momentània, que no pas convençudes poc ni gaire en llur intimitat.

No volem — ni podríem, potser — insistir sobre aquest tema. Repetim, solament, una vegada més, la nostra consigna antiga: cal dissoldre les Corts. Primer això, i després parlarem. Tot allò que no sigui obrar així amb garanties plenes per a tothom no ens ha d'enternir ni gota. No creiem que els radicals trenquin de cop — tampoc no fóra lògic — amb llurs aliats de la vetlla, lligats com hi estan profundament per la solidaritat en la repressió d'octubre. I encara que arribin a la ruptura inevitable, imposada per pressions exteriors i per afany de domini partidista, tampoc no hem de donar per liquidada tota l'oposició a llur tasca del bienni que sembla pròxim a cloure's. Sense venjances ni persecucions, cal almenys delimitar ben bé el camp dels republicans i no obrir-ne les portes mai més a segons quins elements.

Nosaltres — parlem només, però no gens menys, en nom de la U. S. C. — encara no hem perdonat a Martínez Barrio l'aventura funesta i combinada de les eleccions de l'any 33. No parlem doncs de la nostra actitud davant les forces que són a la seva dreta.

Després de quatre anys

Demà farà quatre anys que tot el país vivia en el deliri de l'entusiasme. Macià i Companys proclamaven, a Barcelona, la República catalana, la qual a mitja nit era acatada a la Plaça de Sant Jaume — que d'ençà de llavors es diu de la República — per forces de l'exèrcit espanyol. L'oficial que comandava aquelles tropes no era pas català, i llegí la proclama amb accent difícil. El seu esforç per a fer entenedora la nostra llengua, bandejada aleshores de les casernes, feia més punyent l'encís. Venia a ésser, en aquella nit clara, com una penyora de l'obra

meravellosa que podíem fer tots i varem manmetre.

A Madrid, torça hores més tard, era proclamada igualment la República. I amòc no navien fet — alguna avau i tot de Barcelona — poblacions secundaries però entusiastiques. A la nit, per fi, vençuda la moral de l'encís per una resistència impossible, el Govern provisional de la República assumí tots els poders i destronava la casa totpoderosa dels Borbons.

No hi hagué resistència, però algú la inventà. A Catalunya, concretament, el general Despujol havia de rebre l'ordre de declarar l'estat de guerra. No la rebé perquè els revolucionaris van actuar ab aquell dia, i ultra deturar aquest missatge important n'enviaren de falsos en nom seu ordenant a les guarnicions de sortir a retre honors al nou règim. Per on es demostra que les revolucions han d'estar ben organitzades, i que cal sobretot el coratge i la iniciativa per a intentar — amb pocs o molts elements, segons els casos — de reeixir.

Avui no queda ja sinó un parell d'homes del Govern provisional en els llocs responsables de la República. Els altres, homes i partits, en són bandejats sistemàticament.

L'obra de cultura, de reforma agrària, de millores socials, de sanejament financer, de reorganització administrativa, de depuració política, és interrompuda o bé destruïda de manera conscient. La República del 14 d'abril és un record de museu.

Només és d'un home, o d'uns partits, la culpa que això ocorri? No. Les esquerres hi tenen també llur part i han de reconèixer-la. Les divisions, els personalismes, els legalismes desplaçats completament quan calia bastir un estat diferent d'aquell que existia, les timideses, moltes altres raons de perturbació van crear-se les pròpies esquerres. Entre altres errors, ens vam enternir amb certs homes de dreta que se'ns han girat en contra: Anguera és un cas típic entre els homes civils, per no parlar dels sorges.

En aquesta data luctuosa avui, gloriosa en la història, del 14 d'abril, més que no recordar les gestes pacífiques dels anys transcorreguts, preferim exposar a la meditació dels companys la lliçó de les nostres culpes i, més que de les nostres, perquè major va ésser llur predomini en la trajectòria seguida, la culpa de les esquerres liberals que van trobar sempre en el proletariat una ajuda lleial i decisiva. L'amarga lliçó servirà de segur per a rectificar tots plegats i restablir, amb la solidaritat refermada en el sofriment i amb un impuls més fort, el front generós de quatre anys enrera.

Passat

per la censura

Una de les preocupacions més constants de la gent que ha pres la Generalitat per camp d'operacions ha estat desfer la feina realitzada pel company Comorera al departament d'Economia i Agricultura. Ja saben el que fan.

Aquest conglomerat de passions i interessos materials que s'anomena Lliga Catalana ja estaran contents. El seu líder màxim deia esgarriat un dia en una conferència adreçada a la plutocràcia que el segueix: «Com volem que els perills que amenacen en aquest moment l'economia catalana tinguin salvació a mans d'un socialista tan sectari com el senyor Comorera?»

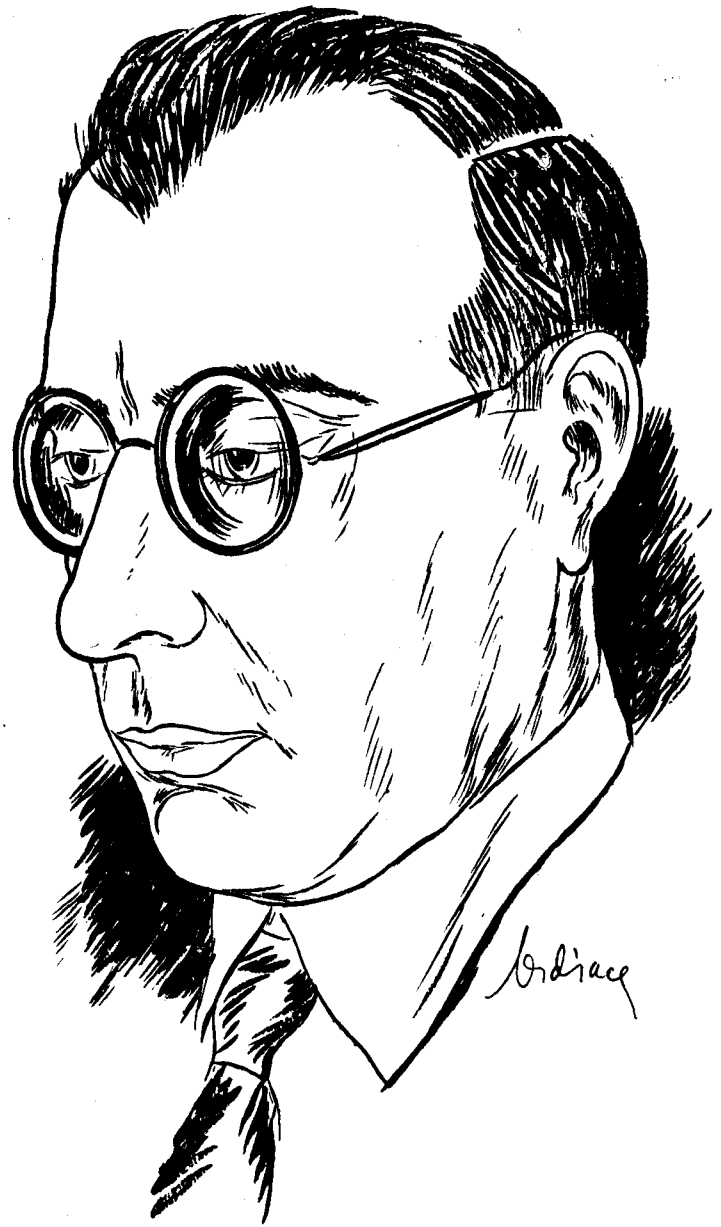
Heus ací una cosa curiosa; aquests economistes de la fracasada escola liberal, que no saben trobar solució als innombrables problemes que els ha plantejat la tan acreditada com científica fórmula, *deixeu fer, deixeu passar*, en lloc de confessar el seu fracàs per endegar l'economia enfront de les qüestions que els plantegen els nous sistemes de producció, i perquè la gent no s'adoni de llur postura ridícula, ens expliquen si tal o tal principi marxista és cert o no, si els socialistes han fracassat en aquell i l'altre poble, si a la U. R. S. S. els obrers estan en aquesta o l'altra situació. Ens deixarien més satisfets i convençuts si, amb la clarividència i facilitat que veuen els defectes — i els critiquen — de les teories econòmiques socialistes (que no són el seu fort i sempre tindrem la impressió que les analitzen amb passió pejorativa), ens donessin els remeis dels mals que té l'economia capitalista, de la qual són sacerdots i tenen l'ineludible deure moral de donar-nos-els si és que volen que ens els prenguem seriosament.

Catalunya va viure set anys sota un règim de Mancomunitat, la presidència de la qual va ésser sempre exercida per virreis de filiació lliguera. En aquests set anys, la Lliga va tenir-hi una veritable acció predominant i no va resoldre cap problema substantiu a l'agricultura catalana, que és una de les fonts cabdals de la nostra economia. Molt patriotes, molt catalanistes, però no es varen fixar mai que els pagesos catalans es moren de gana i si alguna intervenció se'ls va acudir va ésser ajudar a crear alguns cellers cooperatius, on el petit propietari, el rabasser i el parcer estan sotmesos injustament a la voluntat i a l'egoisme dels grans propietaris.

I és que Lliga Catalana no pot resoldre veritablement cap problema econòmic per raó dels antagonismes bàsics que conté l'economia capitalista que ella defensa. Com és possible que cap partit burgès accepti de grat la creació de sindicats agrícoles on cada home tingui un vot, és a dir, on tots els seus components estiguin en igualtat de drets i deures, independentment de les cargues de vi, dels quilos de blat o de les quarteres de patates que culli cada un dels afiliats? Com és possible que cap partit burgès orienti els sindicats

agrícoles en el sentit que, ultra les compres en comú, l'elaboració dels productes en comú, les expedicions en comú, marques, etcètera, els organitzi per a fer les vendes directament als consumidors, sense necessitat d'interme-

generant cada dia més i desvalorant-se. Va haver d'ésser un socialista que havia d'arruinar l'economia catalana qui va posar el primer remei, adquirint toros sementals suïssos i deixant-los gratuïtament als grangers i als

Joan Comorera

(Dibuix de Lluís Ardiaca.)

diaris, si precisament bona part dels seus afiliats viuen de l'exploatació als productors i als consumidors?

Tothom que tingui bon sentit veu amb claredat que l'agricultura catalana és susceptible de proporcionar benestar als pagesos i millors possibilitats de vida als que no ho som; però perquè sigui possible econòmicament cal organitzar-la en sentit collectivista i racionalitzar-la, car, mentre l'egoisme individual i l'empirisme prevalguin, ja en poden fer de discursos els savis de l'escola economista burgesa, que al pagès el jornal li sortirà a nou rals treballant almenys deu hores i els altres ciutadans continuarem ingerint productes adulterats i cars.

Ha fet més el company Comorera en nou mesos per la pagesia i l'economia catalanes que tota aquella trepa de patriotes durant set anys de Mancomunitat. No us recordeu d'aquella escandalosa campanya ramadera que feien en temps de l'últim virrei, i consti que diem escandalosa pel soroll que feien? Doncs bé, molts cartells i molta mandanga, però la nostra raça bovina anava de-

ramaders, obligant-los que regeneressin la raça.

Va ésser un socialista que va tallar l'especulació deslleial dels que feien la competència als nostres pagesos colliters de blat i posar-se enfront de tots els interessos inmorals que hi ha darrera dels elements defensats per l'A. B. C., *El Debate* i altra premsa, mentre els catalanistes de tota la vida els havien deixat sempre abandonats a les seves pròpies forces per lluitar amb un poder econòmic més fort que ells.

EPOCA IV - NUM 4
BARCELONA
13 d'abril del 1935

PREU:
20 cènts.

Redacció i administració:
A. Lopez de Ayala,
10, principal
(BARCELONA - SANTS)

Va ésser un socialista que havia d'arruïnar l'economia catalana que, quan els pagesos de la comarca del Baix Ebre, víctimes dels especuladors seculars, havien de vendre l'arròs a 17 i 18 pessetes màxim, dictà una disposició aconsellant als ramaders que per a la nutrició de l'aviram utilitzessin arròs barrejat amb un altre producte agrícola, produint un aliment equivalent al morenc i més econòmic; l'arròs pujà en pocs dies a 26 pessetes, preu tolerat pel Conseller, deixant atesos així els interessos dels pagesos i els ramaders. I quan, en venir dues-centes cinquanta mil tones de morenc estranger i pre-disposar-se els acaparadors, algun d'ells de gran influència a Lliga Catalana, a vendre'l a 46 pessetes i fer el seu agost, el company Comorera els obligà a vendre'l a 40 pessetes, preu de taxa, i regulà el preu de venda a la menuda, portant una economia a la nostra pagesia ramadera, i per tant al país, d'un milió i mig de pessetes.

I aquesta feina, i d'altres que avui silenciem, han estat fetes honestament amb la cara ben alta, i amb els ideals de la Lliga en contra i amb campanyes insidioses i suspectes per part de premsa i arges, en la qual ocupava un primer lloc l'òrgan periodístic del partit del senyor Cambó.

JOAN FRONJOSA

O F R E N A

Un grup de companys es proposa anar demà, diada del 14 d'abril, a portar flors a Manuel G. Alba, Jaume Comte i altres camarades gloriosament caiguts. La tomba del primer és al fossar vell del Poble Nou, illa III, nínxol 306 del cementiri del Sud-oest, vora la de Martí i Julià.

Acadèmia de TALL i CONFECCIO PROFESSORA

Rosa S. de Comorera SISTEMA NOU RAPID SENZILL

S'aprèn a tallar tota mena de vestits en poc temps

Horas de classes DE 5 A 6 O DE 7 A 9

Floridablanca, 101, pral., tercera BARCELONA
Les al·lades a la U. S. C. i llurs filles gaudiran d'una rebalta

Secció oficial

El C. E. prega a totes les seccions que li trametin, amb la major urgència, una relació detallada de tots els companys que hagin estat detinguts, processats o perseguits d'ençà dels fets d'octubre, a fi de confrontar aquesta relació amb les que ja obren al seu poder i completar les dades que té, i també per a fer arribar a tots ells, sense excepció, l'ajuda possible. Cal enviar el detall de tots els noms, encara que els companys de què es tracta ja tornin a ésser en llibertat o bé no necessitin ajuda o hagi cessat la persecució.

Demà, diada del 14 d'abril, a les tres de la tarda, el company Granier-Barrera donarà una conferència, organitzada per la secció de la U. S. C. local, al Casal Català Republicà de Sant Celoni. Tema: «República i cultura».

El mateix company parlarà el dia 23, Diada del Llibre, a Móra d'Ebre.

El company Cosme Rofes pronunciarà dijous, a l'Ateneu Enciclopèdic «Sempre Avant», una conferència sobre «Els llibres que s'han de llegir».

El company Emili Mira té anunciada una conferència professional al Congrés Internacional de Publicitat.

rosa Societat de les Nacions vol imposar la seva bescantada autoritat. Els contendents no en fan cas. No volen cedir. ¿L'orgull nacional? La dignitat del país? La barbàrie africana? ¿L'imperatiu de la civilització? Res de tot això. *Interessos comercials*. A continuació unes xifres ben conclouents. La clau de l'entrevista Laval-Musolini.

Comerç exterior de l'Etiopia durant aquests dos darrers anys:

	EN FRANCS	
	Importació	Exportació
Japó	400.000	8.650.000
França	9.370.000	3.260.000
Anglaterra. 2.230.000		1.705.000
Itàlia	8.020.000	270.000

L'imperialisme japonès ha acaparat el mercat abissini!

L'estranger

Un èxit mediocre

Malgrat l'aparatosa propaganda habitual en ells, i malgrat les coaccions i les maniobres també acostumades, els nazis alemanys han obtingut un èxit mediocre a la ciutat lliure de Danzic, disputada amb Polònia. És evident que tenen majoria, que són el partit més fort, que dominen — com ja la dominaven des de les eleccions de dos anys enrera — la Dieta local. Però no han aconseguit les dues terceres parts dels vots i dels llocs que esperaven per a reformar la Constitució i anexionar-se a Alemanya, per damunt dels tractats. I llur victòria ha estat sobretot a expensas d'altres partits d'extrema dreta, mentre que els grups principals de l'oposició — social-demòcrates i centre catòlic — mantenen llurs posicions, els socialistes àdhuc guanyant vots.

L'única nota dissonant és el Partit comunista, que obté aproximadament la meitat dels sufragis de l'altra vegada. Ignorem les causes que hagin motivat aquest descens, però podria ésser que els obrers de Danzic estiguessin desenganyats de l'«extremisme d'esquerra». En efecte, poden ésser fets molts retrets a la social-democràcia germànica, que veié esfondrar-se per dues vegades, el 1914 i el 1933, la seva màquina colossal i inerta; però els comunistes alemanys, forts, nombrosos i combatius, feren el mateix, malgrat llurs acusacions repetides al Socialisme i llurs plataformes radicalíssimes. No quedaren ni tan sols en el lloc d'honor dels germans austríacs o d'altres camarades més pròxims.

No cal fer-se excessives il·lusions ni treure conseqüències exagerades de l'ensopegada nazi a Danzic, però és evident que pot representar un inici de davallada de la follia hitleriana.

E.

Les comarques

ARENYS DE MAR

Fa bastant de temps funciona a la nostra vila la Cooperativa obrera de consum *La Fraternalitat*, i cada dia augmenten les propostes de soci. Cal que la classe treballadora s'adoni de la importància de la cooperació i l'ajudi en tot allò que pugui per al seu engrandiment. Penseu que l'obra que esteu construint ha d'ésser la llum de les nostres futures reivindicacions socials i el mirall dels homes de demà.

Aquest diumenge, dia 14, té anunciada una visita col·lectiva a la Unió de Cooperatives de Martoró. Són invitats tots els socis i llurs famílies. Hora de sortida: les nou del matí. — *Saladoni*.

La contribució de les joventuts

Estem a les portes d'una nova guerra. Encara duren els ecos de les discussions sobre les causes de la guerra mundial, i ja altra vegada els diplomàtics, les cancelleries i els homes d'Estat es mouen febrilment en la preparació de la pròxima carnisseria. Talment sembla que l'instint de lluita i de destrucció sigui inherent a l'ésser humà.

En totes les èpoques de la història, els governants han conspirat contra la pau i han sabut — tràgica saviesa — arrossegar els pobles i enfrontar-los ferotgement. Però els pobles han restat sempre ignorants de les causes reals per les quals eren llançats a la lluita. Creient lluitar per esperit civilitzador, per l'honor nacional o per salvar la pàtria en perill, lluitaven, de fet, per a satisfer les ànsies golafres de minories privilegiades acampades en el Poder.

Avui, però, les coses han canviat. No hi ha ningú que ignori que les guerres es produeixen per arimir qüestions d'interessos; per l'afany d'emportar-se la part del lleó, en el repartiment del botí. No hi ha ningú que ignori que el capitalisme transforma la lluita per la conquesta dels mercats per la lluita guerrera en el camp de batalla. No hi ha ningú que ignori que el capitalisme porta a dintre les guerres, com els núvols l'aigua.

Entre dues guerres hi ha un interval mes o menys llarg. Estem dins de l'interval. Quan s'acabarà? No ho sabem. El què sí sabem és que tatalment ha d'arribar. No som dels que opinen que el conflicte no esclatarà pels temors del capitalisme internacional a provocar un esclat revolucionari de dimensions universals. El capitalisme imperialista, malgrat ell, ha d'encendre el conflicte perquè no té altra sortida a la crisi que pateix. No havent-hi noves terres a conquerir, nous mercats a explotar, es veu obligat per a subsistir a barallar-se per la possessió dels existents. L'any 14, Alemanya cercava «un lloc al sol». Una expansió colonial que absorbís la seva superproducció. Els seus adversaris se li oposaren, perquè sabien que la satisfacció a les exigències germàniques equivalia a haver d'abandonar els avantatges obtinguts. Per això esclatà la guerra, de la qual tots els Estats europeus són igualment responsables. I és que no hi ha altre mitjà d'obtenir «un lloc al sol» que empenyent els que ja el tenen i aquests, naturalment, no el cedeixen més que davant la pressió de les armes.

Tenim, doncs, la convicció absoluta que el conflicte esclatarà en el moment en què la tensió arribi al seu límit. Què caldrà fer aleshores? Quin paper hauran de representar les joventuts? Haurém d'intervenir abans, durant o acabat el conflicte? Hus ací unes preguntes que avui per avui ningú no podrà respondre amb seguretat. Tenim dret, però, a esperar que les joventuts contemporànies sabran complir millor llur deure que les generacions del 1914. Aquest deure de les joventuts d'avui té un preu. Preu elevadíssim, és cert. El preu del sacrifici.

Solament si les joventuts estan ben disposades a ésser sacrificades en la lluita entre dos mons, podran acabar amb el monstre capitalista.

La contribució de les joventuts consisteix en posar la carn i la sang al servei de l'ideal.

JOSEP MIRET

Una victòria

La maniobra més perillosa del capitalisme jesuític espanyol ha fracassat.

Ha fracassat a les portes mateixes de l'èxit. Però el seu fracàs no és fill d'una voluntat poderosa legal oposada a ella, ni, tan solament, dels errors tàctics dels líders. Aquests dies, el fracàs no ha fet més que materialitzar-se. Car, íntimament, es produí ja fa molts mesos.

Recordem el programa cedista: Primer: ajudar Lerroux. Segon: col·laborar amb Lerroux.

Tercer: substituir Lerroux. El 19 de novembre era ajudar Lerroux. Sense el seu consentiment, sense els vots cedistes, Lerroux no hauria pogut governar.

El 6 d'octubre van creure arribada l'hora de col·laborar amb Lerroux. I s'imposaren a qui es deixà imposar. Començada la segona etapa, ¿com no veure reeixida la tercera?

Però els succeí el que sol succeir als apuntadors, els que fan programes llargs en fred, menyspreant els valors morals. Els jesuïtes no varen creure en l'existència activa d'una voluntat comuna. I fou aquesta voluntat la que es redreçà i féu el que va fer. Sense aquesta voluntat en acció, la segona etapa jesuítica s'hauria desenvolupat tranquil·la i avui estariem ja en la tercera. En el camí de Portugal! ¿Per quants anys?

L'esfondrament ha estat fulminant, com fulminant fou el redreçament col·lectiu.

Però la victòria no és total, ni és definitiva.

És una victòria inicial, conseqüència primera d'un sacrifici col·lectiu, que hem de completar. Com? L'esforç, ara, és d'un altre ordre. Més planer, més normal. Un esforç de voluntat que continui l'esforç de sacrifici. Esforç d'organització, de propaganda, de contacte de colze amb els afins en aquest primer estadi de recobriment de formes i mètodes civilitzats, de cohesió interna i d'abrandament ciutadà.

La Ceda ha sortit del Govern. La Ceda no ha de tornar-hi! Heus ací el mot d'ordre.

Les jornades que s'apropen se-

ran ben decisives i els seus resultats ens obriran un camí que haurem de seguir uns anys. No ha d'ésser un camí que ens torni a les vigílies d'octubre. Ha d'ésser un camí obert als horitzons universals. Un camí ideal que pugui ésser estimat pels homes lliures, que pugui ésser amidat per ideals de millorament realitzats, que pugui ésser exemplar per a les generacions futures.

Nosaltres, socialistes, hem d'ésser els primers en la nova batalla. Ens ho farem en la primera. Perquè, en el fons, la lluita és contra nosaltres, contra el que som, el que representem, el que volem. Som l'antítesi del capitalisme en totes les seves formes, i acusadament, a Espanya, del capitalisme jesuític. I hem

d'ésser, per tant, les seves víctimes per molts anys o els seus hereus immediats.

Hem d'ésser els primers, en el treball de cada dia i, sobretot, en l'esperonament. Els dies tenen ara un valor nou. Cada dia és una tasca. Dia que deixem passar, negligents, serà una derrota, i una suma de dies perduts podria traduir-se en la derrota interior que la tragèdia d'octubre no aconseguí.

La Ceda, el capitalisme jesuític, ha caigut. Però no ha mort. Està afeblit, però no ferit mortalment. Pot refer-se, encara. Però el seu reviure no pot ésser sinó fruit de la nostra incapacitat.

JOAN COMORERA

Feixisme i antifeixisme

Novament l'exèrcit comunista xinès torna a imposar-se. L'ex-alumne de Galen ha sortit precipitadament cap al front. Nanking i les potències europees que esclavitzaven la depauperada població xinesa intenten aturar l'ona roja. A través de la gran premsa burgesa hom pot constatar els èxits militars obtinguts darrerament pels comunistes. Les forces de Xang-Kai-Sek han estat derrotades i fugen a la desbandada. L'avenç roig continua...

Les notícies de Xina són alarmants. Els capitalistes nipo-iansqui-europeus segueixen l'avenç de l'exèrcit roig amb gran atenció. Els comunistes xinesos desapareixen per a tornar a la lluita amb més empena i braó. Si la situació no millora, els «amos» de la gran república asiàtica — japonesos i europeus — prendran les mesures oportunes per a salvaguardar llurs interessos nacionals i evitar que siguin vandàlicament destruïts per les tropes comunistes.

Fa temps que el feixisme italià trontolla. El Duce s'esforça a amagar la veritable situació que travessa Itàlia. Per això cerca distraccions. I sobretot distraccions bèl·liques. Les músiques

i les desfílades, però, no han convençut tothom. A Milà esclatà un seriós conflicte entre els reservistes i les milícies feixistes. El poble italià no vol guerres. En diverses localitats hi ha hagut manifestacions antiguerres. Malgrat la dictadura hom reacciona...

A Buenos Aires han triomfat els socialistes. Ha estat elegit representant d'aquella capital al Senat argentí el gran amic de Catalunya i candidat socialista Dr. Alfred Palacios. Ha estat molt comentada la derrota sofrida pels nacional-catòlics, sobretot després d'aquella apoteòsica mascarada del Congrés Eucarístic...

Amèrica del Nord es deixondeix. Les masses antiimperialistes dels Estats Units s'incorporen a la lluita entaulada entre els obrers i les forces feixistes del capitalisme decadent. Tretze organitzacions estudiantines de la Universitat de Michigan acordaren secundar la vaga nacional contra la guerra que tingué lloc el propassat dia 4.

La tensió italo-abissínia tendeix a aguditzar-se. La cando-

NOTES AL MARGE

Glossa a Vandervelde

El meu article de fa quinze dies, si he de jutjar per allò que me'n diuen molts companys, ha tingut la virtut de sorprendre una mica. Jo hi comentava, basant-me en l'observació personal directa —per modesta que fos— acumulada en pocs dies, la inèrcia consagrada dels nostres burgesos —el millor de cada ram— per a acreditar allò que ells en diuen pomposament la iniciativa privada, reputant-la millor que la col·lectiva o comunitària que preconitza el Socialisme. Potser sí que els fets no s'ho valien; jo era el primer de reconèixer-ho. Però el tema, en canvi, és molt agraït, i val la pena d'insistir-hi si no podem parlar d'altres coses en un to més oportú.

Valdria més, és clar, escriure pamflets violents —com els prodigats en premsa clandestina—. Però ja hem demostrat alguna vegada que la U. S. C. sap emprar un to violent i editar publicacions de tota mena: això sí, quan convé realment. També preferirien alguns companys, tal vegada, que ens dediquéssim a especulacions d'alta filosofia, de doctrina econòmica o altres matèries més importants que les constatacions banals i domèstiques. No diré que no tinguin raó; però, per part meua, no m'hi veig amb cor, entre altres motius perquè no en sé prou.

***

Insistirem, doncs, en el tema seriós en el fons de la iniciativa privada —glòria i empar doctrinal de la burgesia, que té tan poques idees disponibles per a justificar la seva cobdícia. Malgrat allò que repeteixen infatigablement tots els corifeus del capitalisme, si alguna cosa important ocorre avui és que la iniciativa privada, en el domini econòmic, es limita més i més cada dia en el món sencer. Basta considerar els fets grans, si és que desdenyem els fets menors fornits per l'observació en escala reduïda. Altrament, en tenir prou glosant lectures recents del camarada Vandervelde, el qual amb la seva alta autoritat avalarà la nostra afirmació.

Vandervelde constata dos fets, en un dels seus últims llibres i en alguns articles de fa poc, que no han fet sinó confirmar-se i accentuar-se d'aleshores ençà, confirmant plenament les seves paraules. El primer és que arreu es va imposant, *adhuc contra el parer dels mateixos que l'apliquen*, la intervenció estatal en l'economia. No parlem de la U. R. S. S., sotmesa a un sistema que tendeix francament al Socialisme, en forma conscient i organitzada. Ni dels Estats Units, que partint de pensades personals empriques aplicades als problemes de cada dia segueixen un camí en el fons convergent. Alemanya, *adhuc* sota el règim antisocialista de Hitler, veu com es van concentrant incessantment els capitals i com les indústries es racionalitzen, i com s'entrelliga en forma indestriable l'acció industrial i financera del capitalisme privat amb l'actuació dels organismes de govern. Els països escandinaus i centro-europeus, amb algun altre d'isolat, sobretot en aquells on el Socialisme governa o participa en el Poder, segueixen francament el camí de la intervenció creixent de l'Estat, a través de tots els seus òrgans, en la direcció, el control i *adhuc* la supressió d'indústries senceres. O bé per raons econòmiques, polítiques, demogràfiques, o bé perquè les mateixes empreses solliciten la intervenció estatal en una o altra forma —ara mateix hem vist, ací, com una empresa tèxtil sollicitava l'ajut oficial, i com els periòdics reclama-

ven una llei que augmentés llur preu de venda—, i per tant es col·loquen elles mateixes en l'òrbita del capitalisme d'Estat, el fet és que liberals, conservadors, religiosos, ateus, socialistes o reaccionaris, tots els partits i tots els homes de Govern es troben en aquesta ruta i no els és possible retrocedir.

I és que no es tracta pas d'un problema d'idees personals, ni de programes, sinó de realitats indefugibles; i aquelles «profecies» —que no eren sinó deduccions rigoroses, generalment exactes— del marxisme, tan bescantades, es veuen confirmades en llurs línies essencials per l'evolució ulterior. Això no vol dir que el marxisme hagi d'ésser una doctrina rígida i estàtica; ha sofert sempre, dintre del seu si, revisions fecundes i depuradores que l'han envigorit encara més.

A Bèlgica mateix, on acaben d'entrar al Govern els companys del Partit Obrer Belga, un dels primers actes del nou Gabinet ha estat literalment «ajudar les empreses que s'ho mereixin i deixar morir, eliminar, aquelles que no responguin a l'interès comú». ¿On queda la doctrina sagrada per als liberals burgesos de la «llibertat de comerç»? Això, fet per liberals, per catòlics i per socialistes, encara que no sigui en realitat socialisme específic, ¿què vol dir sinó reconèixer en la pràctica la raó de les nostres afirmacions, aquelles que ens valien ja fa molts anys campanyes contràries inqualificables?

Altrament, fins en les mateixes empreses privades, allò que realment té una importància per a la societat, allò que representa un servei vital de qualsevol ordre, deixa en la pràctica un marge insignificant a la famosa «iniciativa personal» dels vells economistes liberals. ¿On és avui la iniciativa privada en els transports, en els proveïments, en tanques altres coses? ¿Hi ha gaire iniciativa privada en la societat anònima, que és la forma típica superior del capitalisme imperialista? Les empreses importants de debò, els monopolis, les indústries i banques internacionals, per exemple, depenen de tants factors estranys a elles mateixes, estan tan lligades a tantes coses, que funcionen amb un cert automatisme, quasi amb inèrcia, i la direcció i la iniciativa personal hi poden fer ben poc. Això no és tampoc socialisme; ben al contrari. Però igualment ha deixat molt enrera la burgesia gremial dels inicis, que reflectia la seva necessitat d'independència econòmica en l'ideari liberal petit burgès.

El segon fet que constata Vandervelde, amb altres autors, és que els partits —de dreta o d'esquerra— que aspiren a establir un programa concret en matèria social han de girar al voltant del nostre programa i *adhuc* apropiant-se'n o adaptant-ne fragments sencers. Fins en la denominació dels partits que pretenen ostentar un vernís modern en qüestions de treball i de distribució apareix l'obsessió socialista —o antisocialista, que és una manera negativa d'afirmar la nostra vitalitat—. Pertot arreu podem trobar partits, sovint importants, radical-socialistes, nacional-socialistes, socialistes catòlics (malgrat que Roma hagi condemnat explícitament la denominació), o blocs antimarxistes, anticomunistes, antisocialistes, etc. I aquests partits, en el poder o en l'oposició, o bé han de fer demagògia prenent per base els nostres postulats, o bé han d'aplicar—a contracor i tot—una part de les nostres solucions. Tot plegat resulta, malgrat els nostres fracassos par-

cial, temporals, i malgrat les persecucions, una afirmació vigorosa de l'ideal socialista i un reconeixement efectiu de la seva viabilitat.

En el fons, aquesta demagògia i aquests programes, amb l'acció intervencionista que se'n deriva en major o menor escala, han subjugat tothom, des dels ex-socialistes Mussolini i Pilsudski fins a Hitler o el «pare» Laburu. I, al capdavant, totes aquelles grans paraules i aquella traïció socialitzant es converteixen en el mateix: una altra limitació, més o menys greu, a la famosa i desacreditada «iniciativa personal» burgesa, que ja s'ha revelat incapaç i per això no troba gaires defensors, puix que no serveix ni a la pròpia burgesia.

***

¿Vol dir això que nosaltres, els socialistes, ens hem de refiar exclusivament del reconeixement que fan els enemics del nostre ideari, i de la manera com ells l'apliquen tot falsejant-lo bastant? No. El nostre esforç ha d'ésser positiu, i ningú com nosaltres mateixos no aplicarà millor les nostres solucions.

Però, mentrestant, continuant la batalla mundial amb alternatives diverses, segurs de la victòria definitiva, ja ens podem ben riure d'aquell argument, que un temps podia fer certa impressió, a favor de la iniciativa privada que assegura la marxa del món. Allò que assegura, tan sols, és la subsistència parasitària dels intermediaris —excrescència típicament burgesa. I per fer venir formatges d'Holanda, per exemple, a Catalunya, basta que en produeixin a Holanda o allà on sigui —perquè sembla que a Holanda no en fan—, que ací en necessitem i que ens posem d'acord per a la tramesa dels productors i els consumidors, a través d'organismes de relació de caràcter col·lectiu.

GRANIER-BARRERA

Reumatisme, Paràlisi, Anquilosi,
per A. RENARD
Massagista:
Urgell, 87, pral. 2.^a
De 3 a 6 tarda, dies de treball

Crèdit i Previsió

SOCIETAT COOPERATIVA
Corts, 678, 2.ª Tel. 16871

L'objecte de la Societat es practicar la cooperació en el crèdit, l'estalvi i la previsió suprimint el lucre en aquestes activitats

COMPANYNS.

Repareu els vostres aparells de ràdio i fonògrafs

Tallers "ZEUS"

DE

Joan Montlleó

Sepúlveda, 174

Telèfon 30853

Cristianisme i Socialisme

Si l'epítet de Social, afegit al mot Cristianisme, traeix una evident comunitat de fons entre ambdues doctrines, els atacs constants que el catolicisme fulmina contra el Socialisme són el reconeixement tàcit de la nova força que el Socialisme representa. Aquesta actitud d'atac ha d'ésser recolzada en unes diferències que si no existissin s'haurien d'inventar i si existeixen s'han d'enfonsar i elevar a llur màxima potència.

No altra cosa és la posició del catolicisme enfront del Socialisme. Li és tan necessari trobar al Socialisme un contingut negatiu i mortífer atacable, com al Cristianisme completar-se amb l'epítet de social si vol injectar-se saba nova i donar-se un contingut que parli als que no són místics ni il·luminats.

Es tan necessari al catolicisme ignorar, silenciari el fons comú d'ídèntica rebella que feia un dia la força del Cristianisme i que constitueix avui la força innegable del Socialisme, com fer d'unes diferències, més de forma que de fons, una realitat d'insuperables i reals antagonismes. A nosaltres, socialistes, correspon el defensar-nos dignament, no amb la burla pueril, no amb la befa grollera, no amb l'atac sistemàticament verinos, ni que sigui per a respondre a l'atac semblant, sinó amb la força de la veritat i amb la dignitat de la raó. Posar en evidència les diferències que realment existeixen, llimar les que es volen fer arestes, destruir les que s'han forjat, destacar les que confereixen al Socialisme una superioritat innegable, a fi que brillin amb tota nitidesa, és obra socialista de la bona i, en terres nostres de llarga i forta tradició catòlica, amb un estat de dret que fa pesar la veu femenina en la balança política, és tasca necessària i urgent.

***

Les temences d'enemic que sentim en dues doctrines, amb comunitat de fons inicial, com són Cristianisme i Socialisme, ens fan pensar en unes diferències més de forma, de posició, que de fons, i així és. Mirat amb objectivitat, les diferències se'ns presenten innegables, però el que es palesa per damunt de tot és un gran afany d'enfonsar-les i molta sagacitat per a callar les coincidències.

La primera i més evident, d'una gran irreverència segurament a judici catòlic, d'una excessiva simplicitat per a teòlegs i habituats a la filosofia, molt d'acord

La Cooperació

Els propers dies 24 al 28 del corrent mes d'abril, tindrà lloc a Madrid el IV Congrés de la Federació de Cooperatives d'Espanya, en el qual han de tractar-se assumptes de gran interès per al moviment cooperatiu. Regna gran entusiasme entre tots els cooperadors de Catalunya per a l'assistència a aquest acte que, sense cap dubte, haurà d'ésser de profitosos resultats per a l'economia cooperatista.

amb el contingut marxista del materialisme històric, és el salt de vint segles que separa les dues doctrines. Iguals en inconformitat amb l'ordre social de llur època respectiva, mogudes per un mateix impuls d'igualtat entre els homes, vituperant l'una i l'altra l'acumulació de riquesa, llurs diferents actituds tenen tota la distància que va de l'home creant força, llum i energia alliberadores dels seus músculs a l'home que remava a les galeres i a l'esclau impotent que, mancat de categoria de persona, havia d'arrossegar sense condicions els carreus per a aixecar els monuments romans.

Les paraules de Jesús tenien el mateix accent de protesta en aquella societat de jerarquies invulnerables que les veus socialistes en el nostre món d'avui, però expressaven allò que es podia sentir davant les fams que periòdicament, per manca de collita, de producció o per dificultats de comunicació, assolaven regions determinades, mentre avui les veus socialistes diuen el que naturalment suggereix el blat que es crema i el cotó que es llença.

Aquell crit d'igualtat, de germanor, altament proclamat per Jesús, esborrant de classes i jerarquies primer en la Història, no podia passar d'una igualtat teòrica, d'una ideologia de la igualtat i no podia quedar més que com el primer i més gran dels moviments subversius després de les seves afirmacions de gran rebel.

Jesús, el socialista del món romà, enfront de les riqueses aleshores existents, tingué l'actitud que lògicament podia tenir, aquella que era possible de posar en pràctica: el menyspreu. I aquell menyspreu envers la riquesa, conseqüència inevitable de les condicions econòmiques d'aquella època, fou el que el constituï tot el fons substancial de les doctrines de Crist, el que féu fàcil la seva propagació i per la facilitat de la seva propagació la féu esdevenir prompte una força. Dins dels valors humans el menyspreu de la riquesa inabastable per a tots es tradueix en la valoració del pol oposat de pobresa. Aquest pas tan natural de l'actitud del gran rebel a un sentiment d'impotència, conseqüent a les condicions econòmiques i socials de l'època, és el contingut espiritual més ferm del Cristianisme, el que més camins li ha obert fent-lo cordial per als més malaurats, compassiu per a totes les febleses, accessible a totes les mentalitats, tant més penetrant en elles com més febles eren.

Enfront de la ignorància general, impossible de remeiar, sense lleures per al major nombre, ni impremta, ni mitjans de comunicació de cultura, el més factible era exaltar els pobres d'esperit, els que ignoren, els infants. Enfront del dolor fatal dels homes, l'únic possible era lloar els que ploren. Enfront de les febleses inevitables i de les pesants injustícies el millor era lloar els mansos i els oprimits. Altra cosa no són les benaventurances. I així el Cristianisme, essent en el seu punt de partida posició de rebella contra l'estat social de la seva època, actitud subversiva contra l'ordre establert, va prendre en la seva posició constructiva una actitud d'absoluta conformitat, de total resignació.

Avui el catolicisme es mira temorenc la força viva que és el Socialisme, però el Socialisme ha de ponderar l'obstacle que per a ell representa la resignació cristiana, car és fàcil de combatre la demagògia clerical, però ja és més difícil dur a la inconformitat aquells que senten profundament la resignació cristiana.

MARIA PI DE FOLCH

Una representació de la C. N. T. visità Lerroux dissabte per demanar que els donessin «facilitades» para que se incluyea en la legalidad.

Què és això? Per a trobar-se dintre de la llei no calen «facilitades». S'hi és o no s'hi és. Si no volen la llei, i són apolítics, com acuden a un polític perquè apliqui la llei parcialment i a favor d'ells? La llei és la mateixa d'abans, i si s'hi troben dintre no els en pot treure el Govern a menys que se'n surti ell.

Segons ens assabenta *Renovación*, diari clandestí — i no precisament per la difusió obtinguda, sinó ben al contrari — del partit radical, a Barcelona s'ha commemorat el vuitè centenari del rabí Maimònides gràcies al senyor Joan Giró i Prat, candidat derrotat del lerrouxisme un seguit de vegades.

Es aquell «fabricante de mantones de Manila al por mayor» que anuncia a *Solidaridad Obrera* quan hi ha eleccions i el presenten. Deu ésser, suposem, per ampliar el negoci i veure si els modestos obrers de bona fe que — suposem també — lleixen el diari de la F. A. I. li van a comprar de tant en tant una grossa de mantons de Manila per un parell o tres de mils pessetes.

Aquesta commemoració radical del centenari de Maimònides ens recorda que, quan es van celebrar a Palma de Mallorca les festes cultes del centenari de Goethe, l'Ajuntament de Barcelona hi va enviar el senyor Sánchez Silva.

Dilluns hi hagué a la Plaça de Catalunya una forta alarma. Tot hom gregué que uns grans espetecs que hi sonaren serien trets, i la gent es va escampar més que de pressa. Aclarit el motiu de l'alarma, resultà que l'aparell d'idem instal·lat en cert banc s'havia disparat sol.

No és pas el primer cop que això passa. Es veu que aquests famosos aparells d'alarma no serveixen per res, com no sigui crear alarmes falses per torna de les justificades. No sabem de cap que hagi evitat mai el menor fet delictiu, però en canvi tot sovint s'engengen sols i poden motivar un xafarranxo que ningú no hi serà a temps.

Es veu que tots els estats d'alarma són iguals.

a som allà on anàvem. S'ha resolt la crisi.

Han desaparegut les dretes. Respirem!

El President del Parlament, senyor Alba, treballa per reconstruir el bon governamental radical-cedista-agrari.

El cap del Govern, senyor Lerroux, diu que creu aconseguir la reconstitució d'aquell bloc. No respirem.

El senyor Gasiel creu que les dretes s'equivocaren en no prendre el Portet quan la victòria (?) de novembre del 33 i, després, anant a remolc dels radicals. I pregunta: «¿Es que jugaren una carta falsa?»

Sí, és això, senyor Gasiel. La carta falsa.

Els saben, i vos no heu d'ignorar-ho, com aconseguiren aquella majoria aparent. I entengueren que s'havien d'infiltrar, de manera insensible i dissimulada, en un lloc que — com s'ha demostrat en l'última crisi — no els correspon.

Per això es nota tant la diferència. No heu llegit l'estadística? Hi ha menys atracaments i sabotatges que fa vuit o deu me-

7 dies

sos. El diari ho porta, i si el diari no parla de certs fets vol dir que aquests no existeixen.

I ara que parlem de Jutjats. Segons llegim també en els diaris, el d'Instrucció i el de guàrdia estan a punt de quedar-se sense llum, sense neteja i completament abandonats, perquè l'Estat ha suprimit dels Pressupostos la consignació existent. Ara no n'hi ha ni per a l'auto del jutge de guàrdia, i aquest ha d'anar a peu sempre. Fa mesos que no es paga la llum que consumeix el Palau de Justícia, ni el telèfon; tampoc no poden cobrar els encarregats de la neteja, modestos treballadors, ni hi ha diners per a dietes dels testimonis, amb les consegüents protestes i conflictes quotidians.

¿No volia tanta gent — potser d'ells mateixos — que la Justícia tornés a dependre de l'Estat central? Doncs ja en depèn. El jutge degà ha cursat una demanda. Pot esperar que responguin.

A l'Oficina municipal del districte vuitè i a la porta d'un departament seu hi ha un rètol flamant escrit en caràcters grossos sobre paper de barba que diu:

*Policia urbana
Distrito octavo*

Circumstancialment és cap de la Guàrdia Urbana don Manuel Ribé, Gentilhome de S. M.

A Reus són molt liberals, segons com. Mentre arreu del món hom lleixen en els autobusos: «No parieu al conductor», a Reus depèn de com es parli. Per això en els autobusos que fan el servei Reus-Tarragona hom pot llegir-hi: «Parleu bé si us plau». I així al conductor ja se'l pot distreure.

Diu un diari de la nit: «Caridad de los patronos industriales de Cataluña. — Oviedo, 8. — Ha estado una representación de la patronal industrial de Barcelona repartiendo generos y articulos de primera necesidad a las familias necesitadas. Han sido objeto de muchas atenciones.»

I els hospitals de Barcelona sense adonar-se de la generositat de «los patronos industriales de Cataluña».

Diu Pedro Mata al *Ciero*: «En el Ayuntamiento de Madrid se ha descubierto una defraudación que se evalúa alrededor de unas 65.000 pesetas.»

De ja fa temps hi manen els lerrouxismes.

Ara no es pot menjar carn de cavall. ¿Perquè no estava degudament controlada? No, puix que els veterinaris municipals posaven un marxamo a la pota dels cavalls que autoritzaven per a la mort i estava degudament controlat.

¿Doncs quines raons poderoses han obligat l'amo a ordenar-ho? Segons sembla, les raons, i poderoses, les ha donades la Companyia importadora de carns congelades.

El cap de policia ha elogiat molt els seus subordinats. Trobem que fa molt bé. Sempre és bo encoratjar la gent.

I, si no ho fes ell, ¿qui ho faria?

També va declarar que coincidía, el cap superior, amb les declaracions del ministre de la Governació.

Val més així. Si no, pitjor per al ministre. Oi?

La Federació industrial d'autotransports celebrarà solemniament demà, diada del 14 d'abril... el desè aniversari de la seva fundació.

Podien haver avisat. Hauríem proclamat la República un altre dia per no aigualir-los els aniversaris.

Ha mort a la presó un diputat comunista alemany.

Diuen que s'ha emmetzinat. Ignoràvem que a les presons alemanyes — tan rígides — els detinguts polítics poguessin procurar-se metzines.

Avui és aquella gran «verberna» de teatre i cinema municipal. Demà, per cloure dignament l'Exposició de la moda de Montjuic, hi haurà una desfilada de maniquins vivents amb els darrers models de robes de capellà. A la nit, festes nocturnes de clausura, amb atrevides toaletes per a monges d'idem. També hi haurà el gestor i altres diversions.

Tot per commemorar la República.

Els ministres portuguesos s'han apujat al sou.

La dictadura portuguesa és sincera.

Ja van quatre lleis que cal tornar a les Corts ordinàries per anticonstitucionals, malgrat l'escrúpul a tornar-n'hi cap del President de la República.

Les Constituents no van menjar cap missatge.

Tornen a reorganitzar les forces d'assalt, i se n'encarrega el senyor Caballero.

Ho trobem molt encertat.

El diumenge passat, a Terrassa, va parlar el senyor Víctor Pradera sobre coses de Catalunya. Entre altres, va dir: — Respecte a la raça, no he d'entrar en aquest punt, puix que crec que no val la pena: les races són per als animals.

Molt bé, Pradera. ¿A quina mena de raça pertanyeu, què teniu pensaments tan sublims?

Mentre es tramitava la darrera crisi, un periodista demanà l'opinió del senyor Vaquero sobre el moment polític i aquest respongué:

— Jo, d'això no en sé res. El senyor Lerroux és el que opina i pensa per tots plegats.

Heus ací una declaració que no ha sorprès ningú.

El partit radical anuncia la celebració d'un banquet monstre en l'aniversari de la República. Els recomanem els bons purgants.

La *Publicitat* reproduïa el manifest de la J. A. P. traduït al català i a tot arreu on l'original esmentava el «jefe» la traducció hi posava «el cap». Per això es podia llegir, per exemple:

«Hem de posar els ulls al nostre cap».

«El cap s'ha plantat».

«Les joventuts necessiten un cap».

El més divertit, però, era un que deia:

«No ens han pogut trepitjar el cap».

La mateixa idea que impulsà els que profanaren la tomba de Macià, ha impulsat els que han profanat la de Fermí Galan. Ara que això no és idea. És canibalisme pur.

Antologia

Si, malgrat tot, esclatava la guerra

(De *L'Alternativa*, 1933)

La crisi del capitalisme es perllonga i s'agreuja. La tensió internacional augmenta. Els esforços per al desarmament resten vana. La cursa dels armaments reprèn. L'exasperació dels nacionalismes polítics i econòmics mena a l'esquinçament dels tractats i dels pactes que posen la guerra fora de la llei. En una paraula, una vegada més el cicló de la guerra s'abat sobre el món.

Si no havia pogut conjurar la catàstrofe, ¿què faria, què esdevindria la Internacional?

Aquesta és la qüestió que es planteja, pesant d'angoixa i terriblement actual, disortadament, per a tot socialista que pensi en l'avenir.

Si la guerra esclatava malgrat tot, si de nou, com en 1914, pobles sencers rebien l'ordre, sota pena de mort, d'abraonar-se els uns contra els altres, hom pot preveure, sens dubte, que aquest cop les coses no anirien tan planes; que, de bell antuvi, passés el que passés, hi hauria refusos, vagues, revoltes.

Però qui, entre els homes que han viscut els primers dies de la guerra mundial, podria ignorar que, si l'esforç internacional del socialisme per conjurar la guerra hagués fracassat, seria impotent, una vegada més, per molt que volgués fer, per deturar la roda del destí?

Tal com escriu Adler, la Internacional, en la seva gran majoria, abans de 1914, estava convençuda que, donada la correlació de les forces, l'explosió d'una guerra era el moment més desfavorable per a una acció del proletariats.

Això no vol pas dir, naturalment, que, si la guerra esclatava, ja no hi hauria res a fer, i que, en l'examen d'aquest problema terrible, la Internacional no hauria de considerar amb sang freda si, segons les experiències de 1914, no seria possible i eficaç, des del començament de la guerra, d'emprendre una acció contra ella, en una mesura més forta que la que es podia considerar en altres temps.

Però la primera condició per a això és que, si la guerra es desencadenava altre cop, la Internacional no desesperés d'ella mateixa, que subsisteixi, costi el que costi, que no s'esfondri, o, si hom prefereix una expressió més exacta en aparença, menys exacta en realitat, que no quedi gairebé apagada com va ésser-ho l'any 1914.

Es pensant en allò que havia ocorregut, deu anys abans, que en el Congrés de Hamburg, en 1924, els «internacionalistes» demanaren que, sobre aquest punt, hom fes una declaració que no deixés lloc a cap equivoc; i és per això que, en els Estatuts de la Internacional reconstituïda, s'hi inscrivia la frase següent:

«La Internacional obrera i socialista no és solament un instrument en vista a les tasques de la pau, sinó un instrument igualment indispensable durant tota guerra.»

Si aquesta frase no és simple-

ment una frase, si l'afirmació que conté és, per als socialistes de totes les nacions, allò que ha d'ésser, un imperatiu categòric, és permès, almenys, d'esperar que, encara que les coses anessin de la manera pitjor, no assistiríem més, aquesta vegada, a l'absència desastrosa que féu sotobrar la segona Internacional.

L'organització internacional dels treballadors continuaria vivint, i obrant. Designaria l'agressor. Dictaria als socialistes de tots els països, i abans que tot dels països bel·ligerants, l'actitud que imposaria l'interès general dels treballadors.

Potser, al principi, no seria escoltada. Potser veuríem encara, si no els dirigents, almenys les masses, subjugades, enganyades, engegades per la boirada de la guerra, obeir passivament les consignes de mort, o àdhuc deixar-se dominar per la folia del nacionalisme i l'embriaguesa delirant de la mortaldat.

Hi ha una cosa, tanmateix, que hom pot preveure amb una certesa tal que és, potser, la principal raó que inspira, als mateixos governs bel·licistes i nacionalistes, el temor de la guerra i el desig d'evitar-la: és que, aquesta vegada, ja no seria al cap d'alguns anys, sinó al cap d'alguns mesos que, de l'inexpressable horror de la matança, sorgiria la revolta i la revolució.

I és en això que pensàvem quan, parlant en nom de la Internacional, la Diada de Peticións, el 6 de febrer de 1932, dèiem als delegats de la Conferència del Desarmament:

«Estem a l'hora en què els destins es llguen. De les nostres deliberacions pot sortir la pau o la guerra. Sabem on condueix la cursa dels armaments. Sabem com, d'ara endavant, les guerres terminen entre els pobles. Si una nova catàstrofe s'abatia sobre el món, ocorreria fatalment arreu allò que es produí a la meitat d'Europa en sortir de la guerra mundial.»

Després de les proves horribles que els han llançat a una misèria comuna, els treballadors socialistes estan inflexiblement disposats a posar-ho tot en joc perquè allò no recomenci. I si hagués de recomençar, tenen el propòsit ferm, si no de llançar llurs armes, almenys de no tornar-les a fer servir els uns contra els altres.»

Aquesta declaració produí escàndol en certs medis. Estaven equivocats. Deia simplement, en termes mesurats, allò que pensen tots els que han reflexionat sobre el que esdevindria una nova guerra internacional. I és perquè la democràcia socialista en té una visió clara, perquè espera, perquè vol esperar, ni que fos contra tota esperança, que el socialisme es realitzarà altrament que entre sang i llàgrimes, al preu de milions de vides humanes, que tenaçment, obstinadament, amb tot el que posseïx d'acció damunt les consciències i les voluntats, continua el seu esforç per al desarmament i la pau.

EMILI VANDERVELDE

(Traducció de N. Griera.)

EL SOCIALISTA

Continuen les gestions — fins ara infructuoses — perquè pugui aparèixer de bell nou el nostre fraternal col·lega *El Socialista*.

Desitgem de tot cor que, aquesta vegada, siguin coronades per l'èxit, i esperem que els treballadors catalans acolliran — com els de tot arreu — la reaparició d'aquest òrgan diari amb veritable entusiasme.